

Øget hugst i de danske skove

Af forstfuldmægtig Ulrik Knaack Nielsen, Dansk Skovforening

Hugsten blev i 2007 større end normalt – 2,5 mio. m³ – selvom der ikke har været tale om stormfald.

Hugsten af nåletræ er gået kraftigt frem, mens der er hugget lidt mindre løvtræ. Andelen af energitræ er faldet en smule.

Hugsten af gavntræ i bøg er steget. Hugsten af korttømmer er steget på bekostning af uafkortet tømmer.

Hugsten blev i 2007 på 2,56 mio. m³, en stigning på 9% i forhold til 2006 hvor hugsten var 2,36 mio. m³. Vi oplever dermed igen i år en stigning i hugsten i forhold til tidligere år, og tilmed i et år uden store stormfald. Se figur 1.

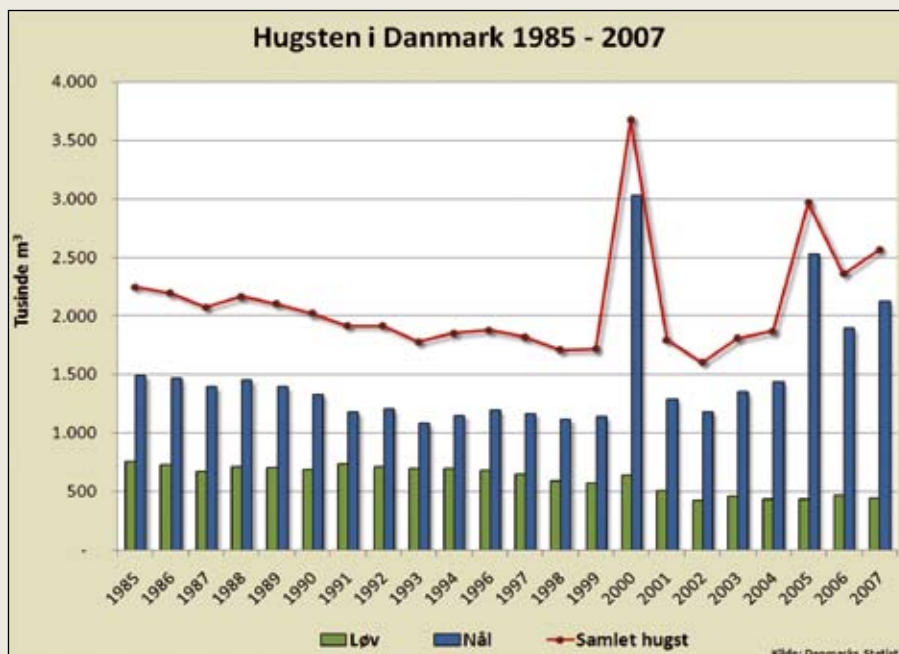
Året 2007 var præget af stor aktivitet på nåletræssiden, mens hugsten af løvtræ blev lavere end året forinden. Andelen af gavntræ steg en smule i år, på trods af forventningen om, at energitræ vil udgøre en stadig større andel af det træ vi henter i de danske skove.

Hugstens fordeling

Løvtræ - nåletræ

Den forøgede hugst i 2007 stammer udelukkende fra nåletræ, da mængden af løvtræ er faldet med 5 % i forhold til 2006.

Som det fremgår af tabel 1 blev der hugget 441.300 m³ løvtræ, mens hugsten af nåletræ var på 2.125.000 m³. Nålgjorde dermed cirka 84 %

Figur 1. Den samlede hugst 1985-2007, opdelt i løv og nålgj. Hugsten er præget af stormfald i 2000 og 2005.

af den samlede danske hugst, hvilket er en klar stigning i forhold til tidligere. Nålgj gjorde således for bare fem år siden ca. 75 % af den totale hugst.

Gavntræ - energitræ

I gennem de senere år har man set en stigende andel energitræ på bekostning af gavntræ. I 1990-erne benyttede vi kun 20-30 % af vores træ til energi, men de senere år har forholdet mellem gavntræ og energitræ været stort set 50/50.

I 2007 var andelen af gavntræ igen stigende. 57 % af træet blev solgt som gavntræ mens de resterende 43 % var energitræ. Se figur 2.

I forhold til de senere år har vi derfor i 2007 været gode til at udnytte træet som gavntræ. Det er en

mere højværdig udnyttelse af ressourcen til gavn for indtjeningsvejen i dansk skovbrug.

De stadig stigende oliepriser og en øget interesse for grønnere alternativer til de fossile brændsler skaber efterspørgsel på energitræ.

Løvtræ

I 2007 var hugsten i løvtræ stort set som de senere år. Eneste undtagelse er en lavere mængde energitræ. Fordelingen mellem bøg, eg og andet løv er stort set uforandret. Hugstens fordeling på de forskellige løvtræarter er angivet i figur 3.

Bøg

Hugsten af bøg er fortsat lav i et historisk perspektiv og nåede kun ca. 231.000 m³ i 2007. Det er samme

Tabel 1. Hugsten 2007 (for alle ejendomme i m³ fastmasse), opdelt på de vigtigste effekter.

	Bøg	Eg	Andet løv	Løv i alt	Hugst 2007	Nål i alt	
Finér- og savværkskævler	49.300	19.700	22.200	91.200	263.500	172.300	Uafkortet tømmer
					501.100	501.100	Korttømmer
Industrikævler	28.900	16.800	17.200	62.900	607.800	544.900	Industritræ
Andet gavntræ	1.400	3.100	2.100	6.600	88.100	81.500	Andet gavntræ
Brænde	151.100	24.200	75.800	251.100	379.300	128.200	Brænde
Energitræ som skovflis		17.800		17.800	506.900	489.100	Energitræ som skovflis
Energitræ som rundtræ		11.700		11.700	219.600	207.900	Energitræ som rundtræ
I alt	231.000	63.800	117.300	441.300	2.566.600	2.125.000	I alt

Kilde: Danmarks Statistik

niveau som i 2004, der dog er en anelse højere end de mellemliggende år. Den nedadgående kurve ser dermed endelig ud til at være knækket. Se figur 4.

Skovbruget kan glæde sig over, at mængden af gavntræ i bøg igen i år er steget med ca. 15 % fra 70.000 m³ til 80.000 m³. Brændehugsten i bøg er ifølge tallene fra Danmarks Statistik, stort set uforandret siden 1985.

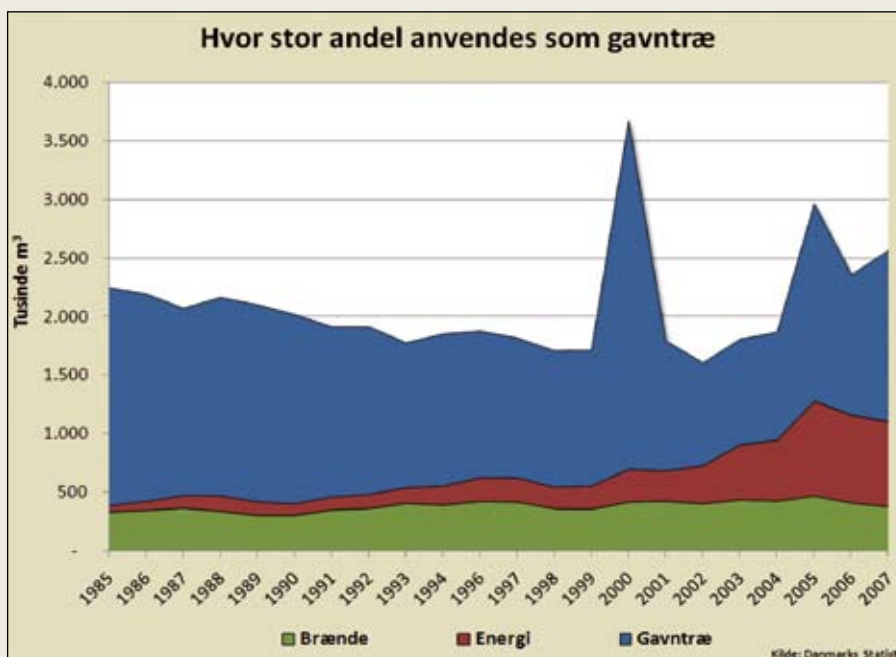
Eg

Eg har gennem mange år ligget på et stabilt niveau på mellem 60.000 og 70.000 m³, og i 2007 blev der hugget 64.000 m³.

Normalt bliver omkring halvdelen af egetræet udnyttet som gavntræ, men i 2007 steg andelen af gavntræ til godt 60 %. Det er glædeligt for skovbruget, og det må ses som udtryk for at markedet også accepterer de lidt ringere kvaliteter af eg, som tidligere ville være blevet solgt som brænde.

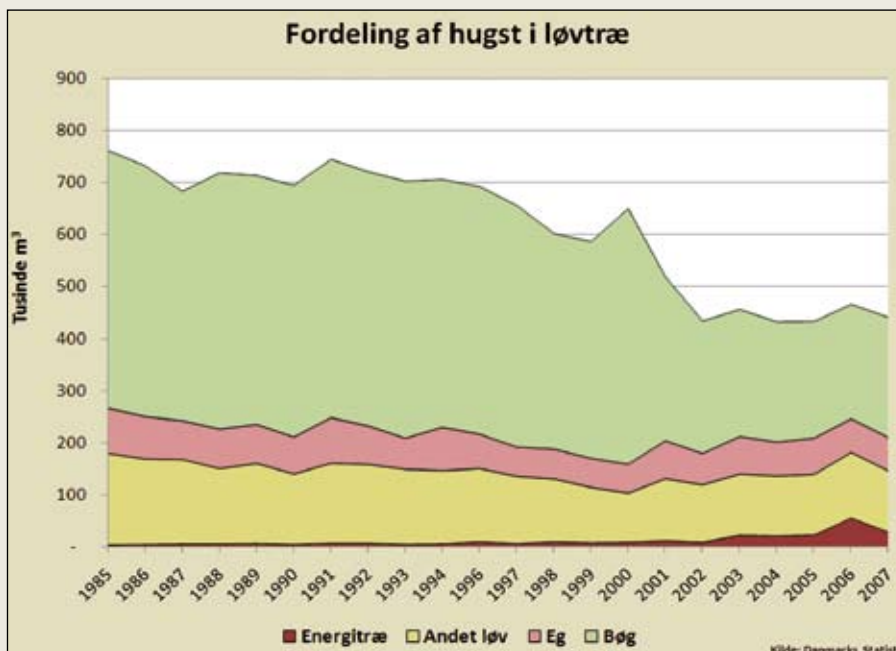
Denne tendens ser ud til at fortsætte ind i 2008, hvor vi i vinter har oplevet en stor efterspørgsel efter eg i alle sortimenter og kvaliteter. Den højere efterspørgsel har

Figur 2. Den samlede hugst 1985-2007, fordelt på gavntræ, brænde og energitræ. Hugsten var i år 2000 og 2005 præget af stormfald.

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 3. Hugst af løvtræ 1985-2007, fordelt på energitræ, andet løv, eg og bøg. Hugsten af løvtræ var i år 2000 præget af stormfald.

Kilde: Danmarks Statistik

også haft en positiv indvirkning på de priser som eg handles til, dog tydeligst på de middelhøje og lidt ringere kvaliteter.

Andet løvtræ

For de andre løvtræer er hugsten af gavltræ på cirka 35 % af den totale mængde, som i 2007 var på 117.000 m³. De senere år har andelen af gavltræ været omkring 25 %.

Den større andel af gavltræ i 2007 skyldes nok askens toptørre, som har forårsaget en ændret adfærd hos skovbrugerne. Der er i langt større grad end tidligere hugget fra den gode ende, med en større udnyttelsesgrad som gavltræ og øget pris til følge. Denne effekt begyndte for alvor at vise sig i september 2007 og har taget til efter årsskiftet.

Hugststatistikken for 2008 vil helt sikkert vise en markant forøgelse af hugsten af andet løvtræ.

Nåletræ

Hugsten af nåletræ i 2007 minder mest af alt om hugsten i et typisk år med stormfald. Der har været stor aktivitet på nåletræmarkedet og specielt mængden af korttømmer har nået nye højder, med lige over en halv million kubikmeter. Dette er 37 % mere end i 2006, som også var et yderst fornuftigt år for nåletræet.

Fordelelsen mellem gavltræ og energitræ har også rykket sig mod en bedre udnyttelse af træet. I 2007 blev over 60 % af nåletræet udnyttet som gavltræ og under 40 % som energitræ. Se figur 5.

Kort- og langtømmer

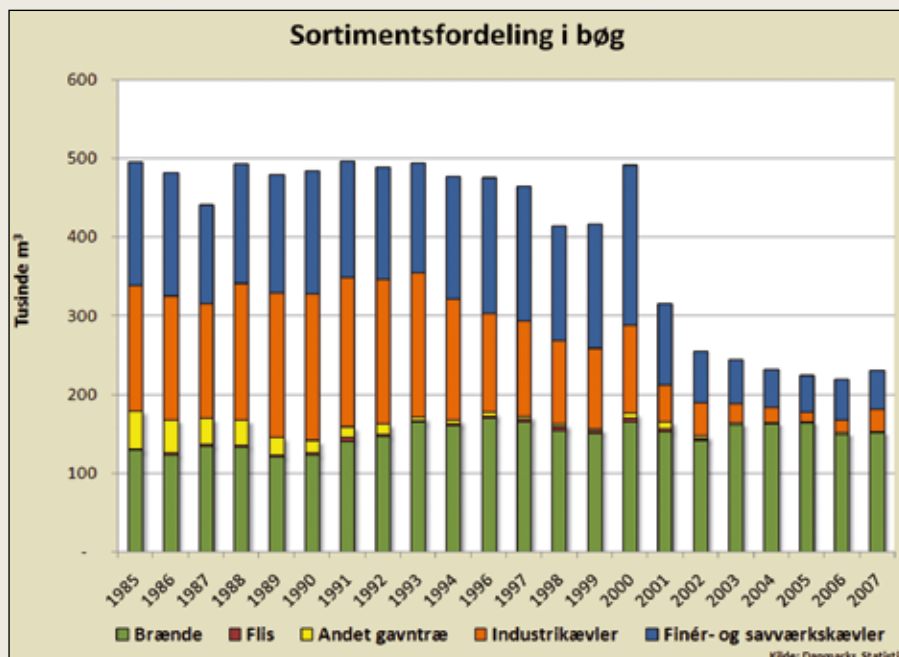
Der har længe været tendens til en højere andel korttømmer frem for uafkortet tømmer. Det fortsatte i 2007, hvor der blev hugget 501.000 m³ korttømmer mod 172.000 m³ langtømmer. På bare 6 år er fordelingen mellem kort- og langtømmer ændret fra 35/65 i langtømmers favør til nu 75/25 i korttømmers favør.

Denne tendens må forventes at fortsætte i de kommende år, da en stadig større del af den danske og internationale træindustri efterspørger korttømmer frem for langtømmer.

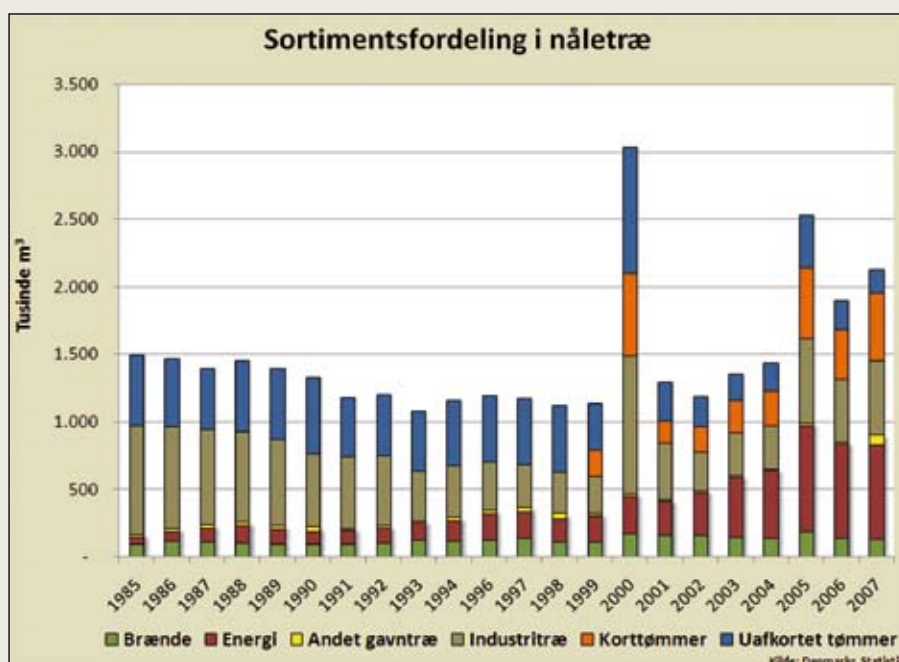
Industritræ

Godt 25 % af nåletræet blev i 2007 udnyttet som industritræ (dvs. emballage, spånplader og cellulose). Det er en stigning på 17 % i forhold til 2006 og hele 71 % siden 2004.

Træindustrien er en vigtig ak-

Figur 4. Sortimentsfordeling i bøg. Hugsten i år 2000 var tydeligt præget af stormfald.

Figur 5. Hugst af nåletræ, fordelt på seks effekter. Hugsten af nåletræ var i 2000 og 2005 præget af stormfald.

tør på træmarkedet. Det er til stor glæde for dansk skovbrug, at de udnytter en så stor del af træressourcen i deres segment af nåletræmarkedet.

Energitræ

Efter en lang årrække med konstante stigninger i forbruget af energitræ af nåletræ oplevede vi i 2006 og 2007 for første gang et stop

i denne udvikling. Som tidligere nævnt faldt også andelen af løvtræ udnyttet som energitræ.

Samlet set er mængden af energitræ faldet omkring 15 % fra højdepunktet i 2005 (1,28 mio. m³) til i 2007 (1,1 mio. m³). Se figur 2 for udviklingen i forholdet mellem gavltræ og energitræ.

Det må dog forventes at det seneste års kraftigt stigende energipriser

Statistikken

Opgørelsen af hugsten i skove og plantager udarbejdes af Danmarks Statistik. Grundlaget er en tælling, som omfatter alle skove på mindst 100 ha samt en stikprøve blandt skove under 100 ha. For sidstnævnte gruppe er tallene derfor behæftet med nogen usikkerhed. Resultaterne for 2007 kan blive revideret, når dataindsamlingen er helt afsluttet.

Hugst er den mængde træ, der i kalenderåret er taget ud af skoven og klargjort til le-veering. Hugsten er for alle træarter omregnet til m³ fastmasse, som er træindholdet i én rummeter opstablet nåletræ.

Korttømmer udgør nu 3/4 af den samlede hugst af tømmer.

og en øget global opmærksomhed på miljø og klima vil forøge andelen af energitræ i næste års hugststatistik.

Dette understøttes af de kraftigt stigende priser på energitræ, som med stor sandsynlighed vil påvirke

udnyttelsen af træressourcerne i Danmark.

Pilleflishugger med indbygget sold

Kan fremstille helt ensartet flis uden stikkere og klumper i én arbejdsgang vha. soldet.

Læs mere på www.pilleflishugger.dk

Patentansøgt TOTALSYSTEM PC Stål ApS • Tlf. 86 966 566 • info@pc-staal.dk

HJORTHEDE
PLANTESKOLE A/S

PLANTER TIL:

- SKOV
- LÆHEGN
- LANDSKAB
- JULETRÆER
- PYNTEGRØNT
- SKOVREJSNING

- Sender til hele DK!

Tlf. 86 68 64 88

Fax 86 68 64 40

www.hjorthede.dk